

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY 6.

Fabrika SVITAVY
KAPLICE
ČTVRTEK 16. 6. 2022

ÚVODNÍK

16. 7. 2022. Čtvrtek. Poslední den 50. ročníku Dětské scény. Ano, je to tak. Ačkoliv se jedná o posledních pár chvil, které strávíme společně ve Svitavách a pak se zase na rok rozprchneme do různých koutů České republiky, možná i světa, nálada neupadá. Seminaristé si užívají semináře, soubory se připravují na hraní, diváci se chodí dívat na představení, lektori lektorují, redaktori redaktorují.

Zase nám vysvitlo sluníčko a nám se bude stýskat. Nejen po tom všem, co se odehrává v rámci přehlídky, ale vzpomínat budeme například i na Cukrkandl, kde mají ty nejlepší dorty široko daleko.

Budeme muset jenom lépe vychytat jejich otevírací dobu. Kdo ví, ten ví. Za rok se tu snad zase uvidíme, o rok starší, zkušenější. Doufáme, že jste si letošní ročník náramně užili, věříme, že se rádi vrátíte. Jaká je vaše nejsilnější vzpomínka na 50. ročník Dětské scény? Slyšíte, jak ptáci zpívají? Jak vítr fouká? Tík.

Řík. Je čas. Je čas říct si na shledanou. Na shledanou v příštím roce. V příštím roce...

verca a juli

NAHLÉDLI JSME DO...

... semináře B – REŽIE JAKO PROSTOROVÉ VIDĚNÍ PŘÍBĚHU

Přestože téma semináře může pobízet k názoru, že jde o seminář teoretický, jedná se zkrácenou představu. Praktická forma nabízí osvojování si určitých pravidel nebo zkušeností defacto v praxi, s pomocí různých cvičení. Dnes jsme navštívily seminář s názvem Režie jako prostorové vidění příběhu, a ačkoliv jsme neměly v plánu účastnit se semináře po celou dobu, nakonec jsme zde zůstaly až do konce.

Hned na začátku měli účastníci semináře možnost vybrat si z ostatních herce, říct jim své režijní poznámky a představit svůj výstup. Ukazovaly se zásadní obrazy, které by potenciální etuda obsahovala, popsala se situace, hledaly se významy. Řešila se například otázka, zda můžeme jasně říci, že člověk odchází, když stojí ve dveřích směrem ven a kouká přes rameno dovnitř. Vidíme pouze obraz, nevíme okolnosti. Nemůže dovnitř couvat?

Štěpán Pácl se snažil, aby seminaristé popsali co nejvíce podnětů a prvků, ze kterých se situace skládá. Důležitá je konkrétní představa, vztah prostoru a rekvizity, rekvizity a rekvizity, rekvizity a herce, herce a herce, herce a prostoru... Konkrétními věcmi se vymezuje prostor. Je pro nás důležité rozdělení přední a zadní části scény? Diagonála? Na co chceme fokus? Jedná se o jedno prostředí či se jich tam nachází více? Tohle všechno jsou otázky, které si režisér musí pokládat, protože všechno je významotvorné. Nic není jen tak. Rozložení musí nabízet možnosti.

V poslední části dnešního bloku semináře jsme pracovali s divadelní hrou Tři sestry. Rozdělili jsme se do skupin, rozebrali jsme si situace ve třetím dějství a poté improvizovali. Za každou replikou následovala reakce na situaci od všech postav v pořadí dříve určeném. Tento styl improvizace si seminaristé vyzkoušeli již předchozí den, my jsme to musely pochopit během chvilky dnes a myslíme si, že vysvětlovat to vám pomocí písmenek by postrádalo smysl. Tímto vás chceme navnadit, abyste se také přihlásili na seminář. Na jakýkoliv, kdekoliv, kdykoliv. Rádi vše reflektujeme, mapujeme a zaznamenáváme, ale všechny zážitky a zkušenosti jsou přeci jenom přenositelné pouze v omezené míře.

verca a juli

NA SLOVÍČKO...

...s Štěpánem
Páclm, lektorem
semináře B

Na začátek bychom
chtěly podotknout, že jsme
Štěpána Pácla odchytily při
zpracovávání dojmů po
nejmenovaném představení,
což podle nás mohlo lehce ovlivnit
Štěpánovo rozpoložení a odpovědi na naše
otázky.

**První dny se po Svitavách nesl
takový drb, že Štěpán Pácl tady
vůbec není, nebo dokonce, že je
imaginární. Jak jste si těch pár dní
užil?**

No, protože jsem těch pár dní byl
imaginární, tak jsem si to užil velmi.

**Kdybyste měl zformulovat jednu
radu pro začínající vedoucí dětských
divadelních souborů, jak by zněla?**

Vidět všechno v dětech a nic v sobě.

**Kterou inscenaci si jako první
vybavíte, když pomyslíte na svůj
život s divadlem?**

(Štěpán je 2:28 minuty zticha)
Omlouvám se, jsem ještě rozsekanej z toho
představení, co jsem viděl. Jo! Už vím!
kulato.barevno. od souboru Stonožka ve
sprše.

**Kdybyste nám měl dát tip na
kulturní zážitek, který bychom si
neměli nechat ujít, co by to bylo?**

kulato.barevno.

**Když se ohlédnete zpět na
minulých 49 ročníků Dětské scény,
vybaví se vám nějaká zásadní
(připomenutí hodná) vzpomínka?**

Já jsem tu poprvé, takže žádná. Ale
příští rok, až se budu ohlízet zpět na
minulých 50 let, bude to určitě
kulato.barevno.

zapsaly verca a juli

ZAZNAMENALI JSME...

...prezentaci semináře A

Seminář A – Poezie pohybu – vedený
herečkou, performerkou, divadelní a
taneční pedagožkou, režisérkou a
choreografkou Sanjou Krsmanovićovou
Tasićovou nám jako jediný z letošních
seminářů v rámci 50. ročníku Dětské scény
umožnil nahlédnout do společné práce, a to
prostřednictvím energické a současně
jemné performance, která za necelých 30
minut dokázala předat příběh o síle a
křehkosti lidského nitra. (Byť bylo předem
avizováno, že nepůjde o prezentaci hotové
inscenace, ale pouze o ukázkou práce –
seřazení technik, s nimiž se v semináři
pracovalo, a materiálu, který v průběhu
předchozích dní při dlících cvičeních

vznikal.) Pohoda, prázdné ulice, čas pro
sebe, blízkost, nadechnout se čerstvého
vzduchu, nepochopení, zmatek, přijmutí. V
pohybových partiturách se ukázala
fascinující synchronizace celé skupiny a
velká citlivost vůči přichozím impulsům.
Pohybová složka byla doplněna autorskými
texty vzniklými během semináře, které
autenticky zachytily intenzitu prožitku
seminaristů. „Jsem tady? Jsem tady já?
Jednoho dne z té jistoty však zbyla jenom
půlka... Málo vzduchu...” Mohu se dále
pokoušet zachytit zážitek prostřednictvím
slov, pravdou ale je, že druhou půlku mám
kvůli oteklým očím od slz poněkud v mlze.

juli

... z diskuse lektorského sboru

Eva H.

Díky projektu Paměti národa, který zaznamenává vyprávění pamětníků, našel soubor obyvatelku Mostu Evu H. Inscenace, kterou na základě tohoto setkání inscenátoři vytvořili, je ve skutečnosti cestou ke zvažování a prohlubování vlastního vztahu k městu, ve kterém sami žijí. Taková práce je sama o sobě vzrušující a nesmírně cenná a promítá se do kvality inscenace. Soubor je soustředěný, práce je opravdu „jeho“, odrážuje lehký nadhled a jemný humor, aniž by snižoval vážnost situací.

Je ovšem zvláštní, že v případě přijetí inscenace docházelo mezi diváky k četným nesmířeným diskusím a zcela protichůdným reakcím. Zatímco jedni považují inscenaci za silnou, místy až dojemnou výpověď, druzí mluví o nedůslednosti a levném gestu. Rovnou přiznejme, že autorka tohoto zápisu patří jednoznačně k první skupině.

Ústředním materiálem inscenace jsou dřevěné špalvy, ze kterých jsou postaveny orientační body města, fungují jako jednoduché loutky a s pomocí háčků a provázků je z nich sestavena velká loutka Evy H. vedená celým souborem. Špalvy možná poukazují na truhlárnu Evina tatínka (ačkoli zrovna špalvy by v truhlárně mohli použít leda tak k topení). V momentu demolice Mostu se však odhaluje metafora nenávratné ztráty, vykáceného lesa či jednotek, které nikdy nebudou docela shodné jedna s druhou. Tyto významy dobře vynivávají až v kontrastu s rovnými, těžkými, unifikačními cihlami, které představují nový most. Některým (zejména mužským) divákům se tato hra materiálů příčí, namísto teplé a lidské cihly navrhuje beton či ytong. První názorové skupině tento materiálový nelad nikterak na síle a sdělení inscenace neubírá.

Co však i první skupina může vnímat trochu problematičtěji, je práce s příběhem Evy H. Během sledování událostí jejího mládí vzbuzuje soubor zvědavost, kudy se její život ubíral dál. I když neočekáváme nějaké bombastické zvraty, rádi bychom měli její příběh „doslovený“. Klidně velmi stručně, jednou větou. Žije ještě stále v Mostě? Bydlí v jednom z těch panelových domů? Nejde jen o neuspokojenou zvědavost, ale o problém výstavby příběhu, který je takto bez vysvětlení utnut v rozběhu.

Naopak příběh města doslovený je. Závěr, kdy se loutka Evy H. pomalu rozhlíží po novém Mostě, je silný sám o sobě. Záznam skutečné Evy H., která sama sebe překvapí tím, že se i po tolika letech rozplácne nad touto brutální proměnou, dobře pojmenuje podstatné téma, které soubor v příběhu nachází. Staré město stále není zapomenuto, bolest je stále živá, dennodenně v Mostě přítomná. Některým divákům (tentokrát genderově smíšeným) připadá využití záznamu pláče na hranici nebo i za hranici dobrého vkusu. Vzhledem k charakteru projektu a k tématu, které záznam přináší, si i zde autorka záznamu dovoluje připojit k těm, kteří takový závěr přijali a ocenili.

Inscenace vlastně obsahuje celou řadu nepřesností, místy by stručně a zkratkovitě situace přeci jen potřebovaly trochu více vysvětlit, doslovit, možná probarvit aby se z obecných staly individuálními... Určitě by nám například pomohla informace, že Evin tatínek je Sokol. Možná by se tím i vyjasnilo Evin cvičení na začátku, které takto působí jako pouhé bezvýznamové a trochu dlouhé seznamování s velkou loutkou. Atď.

Je ale určitě zajímavé, že nám ze zmíněné první skupiny tyto nepřesnosti vlastně vůbec nezastíní ucelený dojem z inscenace a její emocionální dopad.

Havrane

Kniha Havrane z kamene se sice v mladém divadle objevuje velmi často, pro soubor samotný se však vždy jedná o velký objev, předlohu, se kterou se může ztotožnit a souznít.

Soubor z Frýdlantu nad Ostravicí text předlohy výrazně redukuje, vypouští mužské postavy, přesto se mu daří srozumitelně převyprávět děj. Z něj poměrně dobře také vyplývá, že hlavním tématem je pro soubor divčí přátelství. Méně už se inscenace věnuje hledání sebe sama, svého místa ve světě, iniciaci. Postava Mladé v závěru odchází na stejné místo, ze kterého přišla, a není nijak patrné, co pro ni vlastně znamená, že musí odejít mezi lidi. Výtvarné pojetí jde cestou přírodnin a odkazů k nim, kamínků, surových klacků, batiky, i kostýmů se zřejmě snaží odkazovat k přírodním barvám a materiálům. Práce s kamínky na začátku hry je slibná. Dále se však se zvolenými prostředky velmi málo pracuje, nevyužívá se jejich bohatých možností, jako by jejich funkce byla pouze dekorativní. Minimálně s ohledem na čarodějny a básnický charakter předlohy bychom zřejmě potřebovali trochu více dynamiky, pestrosti, možná silnější scénické metafory (čímž pochopitelně nenabádáme k prázdnému efektu!).

I v herecké práci je inscenace velmi střídá. Vše se v podstatě odehrává ve slovech. Monologům a dialogům ale chybí jakási vnitřní naléhavost. Možná by herečkám mohlo pomoci ujasnění cílů jednotlivých situací, pojmenování překážek, nalezení zdrojů dramatickosti, možná nápaditější mizanscéna, práce s rekvizitou apod. V momentě, kdy mají dívky jasný úkol coby čarodějnice, je totiž zjevné, že jsou schopné většího gesta, cíleného jednání, konkrétního a energického výkonu.

Celé inscenaci pak by jistě prospěla výraznější práce s gradací. Na příkladu kouzel ve stínohře je zjevné, že si soubor základní potřebu gradace uvědomuje. Zůstává však na půli cesty. Například kdyby se proměňovala únava Mladé v závislosti na rostoucí síle kouzel, mohl by růst i dojem nebezpečí, kterému se pro kamarádku vystavuje.

Princip střídání hereček ve dvou ústředních postavách lze primárně chápat jako snahu umožnit všem být chvíli v centru hry. Mohla by tu být i významová snaha ukázat, že v každé z nás je trochu z hlavních hrdinek. K tomu by ale bylo potřeba nějak zřehlednit řád tohoto principu střídání, dát mu nějakou vnitřní logiku.

Přes celkově trochu opatrný přístup k předloze je však jasné, že pro soubor je toto setkání důležité a silné. A je určitě moc dobře, že mu bylo umožněno.

Světýlko vdálce

Inscenace souboru ze Sobotky přináší spoustu silných momentů a jednu velkou otázku. Nakolik má jít o vážné zpracování vážného tématu a nakolik o nadsázku a lehkou hru s žánrem hororu?

Magorova hravá báseň, úsměvná záłudnost čarodějnic, pohádkové motivy, Mařenčiny „glosy“, přemrštěná závažnost autorského textu i jeho prezentace spíše poukazují na zábavnou hru s hororem a setkávají se svřelým pobavením publika. Téma ztracených dětí, cedulky s fotografiemi hledaných chlapců na židlích v hledišti a ta stejná závažnost textu i jeho prezentace však dojem nadsázky komplikují.

Porozumění zřejmě máte hlavně trojpostava stromu, která nás nutí se ptát, jak je možné, že některé ztracené děti jsou stromem, zatímco Jenička a Mařenku chce čarodějnice upéci a sníst. Text stromu svou poetikou odkazuje spíše ke knize Havrane z kamene z předchozí inscenace, ale mnohé reakce tří herců, způsob pomoci Jeničkovi a Mařence, momenty, kdy jsou aktivní a naléhají na Jeničku, aby si jich všiml, nebo radí Mařence sfouknout svíčky, jsou náhle velmi živé a vtipné.

Je vlastně zvláštní, že i přes tuto základní nejistotu působí inscenace velmi sympaticky, má velký vnitřní náboj, výborně pracuje s atmosférou. Zejména čarodějnice jsou přesné, napojené, dobře komunikují s publikem i spolu navzájem. Je tedy jasné, že soubor sám dobře ví, o čem hraje. A těch pár přesnějších odpovědí publiku by mu nemělo dát žádnou velkou práci.

Zapsala Anna Hrnecková

ZAPSALI JSME...

... z diskusí dětského diskusního klubu o představeních 5. bloku

Poslední diskusi v dětském diskusním klubu jsme začali stavbou perníkové chaloupky, kdy si každý ze souboru měl představit, jaká část chaloupky je, a pomocí svého těla ji vytvořit. Podle dětí byla v inscenaci Světýlko v dálce, hlavní myšlenka nenechat se zlákat. Atmosféra na ně působila zprvu temně a depresivně, ale ve výsledku inscenaci braly spíše jako humorný tvar. Dále bylo oceněno ztvárnění stromu třemi chlapci, podle dětí roztržení posílilo moc stromu.

Na inscenaci Eva H. jsme se naladili tak, že si každý soubor namaloval mapu starého Mostu podle toho, jak byl popisován v představení. Podle diváků bylo hlavním sdělením převyprávět život paní Evy a předat nám informace o historii města. Mezi silné momenty inscenace děti zařadily příchod nacistů, ubližování tatínkovi a bombardování. Následně soubor objasnil konec inscenace, protože jej děti chápaly odlišně, a hlavně nám prozradil, kdo je to ta paní Eva a jak s ní spolupracovali při tvorbě této inscenace.

O inscenaci Havrane... jsme nemohli vést plnohodnotnou diskusi, protože ji z přítomných viděla jen jedna dětská divačka. Prostor jsme využili pro to, abychom soubor vyzpovídali otázkami k tvorbě inscenace od samého začátku.

Milí malí herci, moc vám děkujeme za čas, který jsme s vámi mohly strávit. Bylo to suprový!

Deny a Marci

ZEPTALI JSME SE...

... na divácké dojmy z představení 5. bloku

Eva H.

Havrane...

Mně se líbilo, byly zajímavé takové ty efekty za oponou s tím světlem, že to působilo tak tajemně, zajímavě. Holky moc pěkně mluvily, měly moc zajímavou scénu. Bylo to takové milé pohlázení.

Anonym

Eva H.

Mně se to hodně líbilo, myslím si, že to bylo kreativní. Byly tam hodně zajímavé nápady. - Mně se líbí ta práce s tím dřevem. - Je to určitě originální, ještě jsem to nikde neviděla.

Amálie a Kačka, 14 a 15 let

Mě se hodně dotklo téma proměny toho města. Sama se teď často zabývám tím, jak se změnilo a mění moje město, a tak mi bylo líto té paní Evy, které zbouřili defacto celý Most. Zapůsobilo na mě i to, jak právě

tohle téma převedl soubor do znaků - místo kostelů, hospody a domků ze špalíků tam najednou byly cihly, tvrdé, studené a jedna jako druhá.

Klára, 41let

Světýlko v dálce

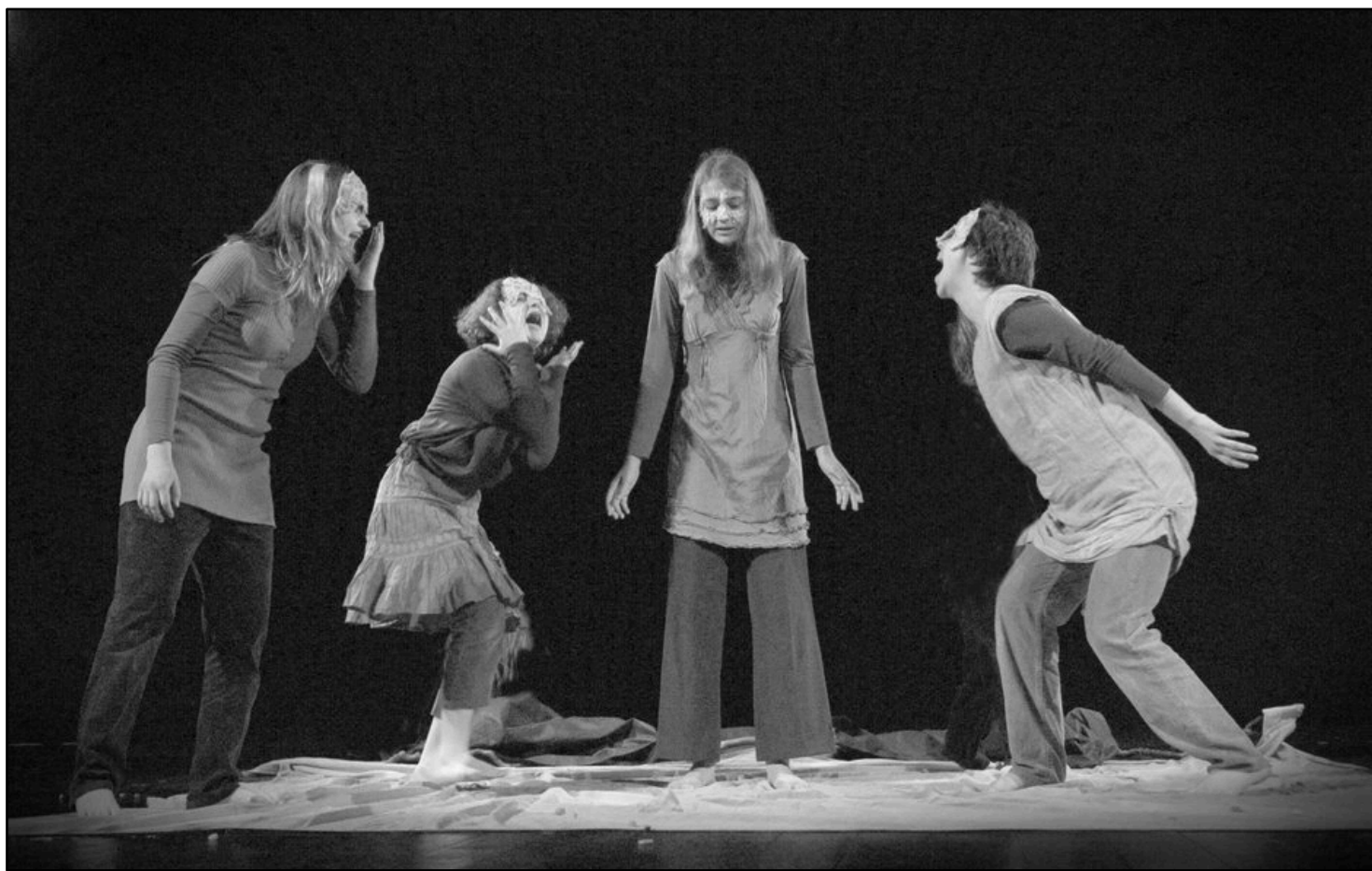
Mně se to líbilo, bylo to zajímavě udělaný. Hlavně se mi líbily ty... čarodějnice? Nebo ta ježibaba s tou chaloupkou. To bylo fakt skvělý. A celkově se mi to fakt líbilo.

Markéta, 16 let

Zaujalo mě, že většinou byli na jevišti úplně všichni a přitom byli ve třech různých prostorech. A taky ten tajuplný text. A Jeníček!

Alena, 15let

VČERA JSME VIDĚLI...

Havrane...

VČERA JSME VIDĚLI...

Světýlko v dálce

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

... ..členy redakce Deníku Dětské scény

Členům redakce byly položeny následující otázky:

1. Jakou knihu máš právě rozečtenou?

2. Kdyby ses mohl/a teleportovat na jakékoli místo v galaxii, kam by to bylo?

3. Co o Tobě málokdo ví a jsi ochotná/ochotný sdělit našim čtenářům?

4. Jaké je Tvoje motto?

Gábina Zelená Sittová

1. Je to sice repete, ale právě teď čtu Žert Milana Kundery. A asi ho zase ještě někdy budu číst.

2. Miluju cestování (i teleparty), i když mimo planetu Zemi jsem se ještě nevydala. Ale teď momentálně mám pocit, že bych nejraději byla doma - a teď to moje „doma“ pociťuju na Vysočině ve vesničce Podlesí.

3. Umím na trumpetu zahrát úvodní melodii z Pohádek z mechu a kapradí - prostě Křemílka a Vochomůrku.

4. Motta mám dvě: První se týká toho, že ráda jím a mám dny, kdy ráda připravuju jídlo - takže: Co se peče, neuteče.

A druhé si půjčuju z textu Jiřího Koláře Mezi tupci, který mi kdysi přirostl k srdci a zůstává v něm: Ptáš-li se na člověka, musíš se ptát na tajemství.

Klára Fidlerová

1. Sny jako řeč nevědomí, Emilovy skopičiny, Bílá voda a Jsem vánočním stromu podoběn.

2. Teleportovala bych se do Svitav minulého pátku.

3. Mám fakt ráda kafe ze Starbucks.

4. To asi bude motto z mého bambusového termohrnku: Good days start with tea!

Veronika Bíbová

1. Fyzické básnictví od Petra Váši.

2. Na konec vesmíru. Jsem ten člověk, kterej může úplně vyletět z kůže, protože nechápe, kde končí vesmír. A co je za ním? A jak může být nekonečně, když se rozpíná? Kam se rozpíná? Aaaaaaaa!!! A nebo do Portugalska. Tam poletím v srpnu, ale klidně bych chtěla hned. Hluboko do oceánu. A surfovat. A taky třeba do Indie, protože tam mě hodně baví kultura, jídlo, nastavení mysli.

3. Nedávno jsem si přiznala svůj tajný sen, který mám už dlouho, ale nikdy jsem ho nepopsala ani sama sobě. Vydat svoji sbírku všeho, co mám sepsané na různých místech, v různých koutech. Alespoň jeden kus. Jen tak pro sebe. A půjčila bych ji lidem, který by to třeba zajímalo.

4. Nemám asi žádné motto. Věřím, že je nejlíp tak, jak právě je.

Pavel Kocych

1. Robert Falcon Scott: Dosažení jižní točny - Deník z poslední expedice

2. Do Prahy - do Podolí - na Archu na Melechov.

3. Co o mně málokdo ví, to právě nejsem ochoten sdělit :-)

4. Moře, Lidí a Sebe netřeba se bát, jen je potřeba mít před vším neobyčejný respekt.

Rózi Fidlerová

1. Andrzej Sapkowski: Zaklínač VII., Paní jezera

2. Středozeem. Kraj. Island. Irsko (třeba Dublin). Možná by mě napadlo i víc.

3. Ehm... ono to vypadá, že jsem většinu času taková energická, hodná, šilená (v dobrém slova smyslu) prostě docela sympaták, ale upřímně... bych si někdy ráda zahrála nějakou dramatickou, vážnější nebo zápornou postavu a v takovýchhle věcech se povětšinou dost vyžívám.

4. To nějak dopadne!

Kateřina Mrkosová Petrliková

1. Elfriede Jelineková: Lačnost

2. K přátelům na Nový Zéland.

3. Chovám samce bojovnice pestré, byl to dárek.

4. Motto to není. Spíš víze, kde se vidím za pár let: budu víc tančit a víc psát.

Julie Šišková

1. Na cesty si s sebou poslední dva roky vždy beru Příhody při shazování kůží od Dylana Thomase, ale pak se unavím a vůbec nečtu, takže bohužel ani nevím, o čem ta knížka je, abych ji mohla doporučit. Doma mám rozečteno Što roků samoty.

2. Moc ráda bych se podívala na ledovec Perito Moreno v Patagonii.

3. Rozbrečelo mě Jak vycvičit draka 3. Jako hodně.

4. Chci víc psát a spát.

Ivo Mičkal - Miroslav Bouček

Fotografuji je vlastní jiné vyjadřovací médium.

Ivo soustředěně pracuje...

Mirek soustředěně odpočívá...

ZAPSALI JSME...

... z veřejné diskuse k představením
5. bloku

Havran

Jedná se o jednu z nejčastějších předloh v dětském divadle, přestože to není moc známá kniha. Je však zásadní, protože se zabírá tématem „kam patříš a kdo jsi“. Dále poukazuje na to, že je důležité brát si tolik, kolik dávám, a řeší otázku, do jaké míry si mohu nechat sám sebe v situacích, kdy mi jde o něco, co mě zároveň o část mne okrádá.

Někteří diváci ocenili stínohru, jiným přišla jako ohraný způsob. Lektori souhlasili, že se to divákům mohlo zdát běžné, ale z pedagogického hlediska to je pro soubor důležité, protože herečky se s tím setkávaly poprvé, přicházely si na to samy. Podobné stanovisko se týká i předávání si rolí. V tomto případě se ale jedná o nedomyšlený prvek, ke kterému není nastaven klíč, jenž je pro vnímání diváka zásadní. Celkově by bylo dobré zaměřit se více na již přítomný rituál předávání role. Jedná se o výměnu atributů, které charakterizují postavy. U čarodějnice je tento prvek pochopitelný, ale pokud se tak zachází i s postavou Juliány, smysl se ztrácí. Tím, že akce není fokusována, divák nemusí proces vůbec registrovat, čímž se další významy, pokud tam jsou, stávají nesrozumitelnými.

Dalším diskutovaným tématem byla celková nerovnováha mezi suverénnějším herectvím ve stínohře a kolektivní roli a nejistějším ztvárněním hlavních postav. Slovnímu projevu chyběl vnitřní drive, čehož si byly herečky možná vědomé, a tak se to některé snažily vykompenzovat expresivním projevem i v neutrálních větách. Tím ale byly hůře rozeznatelné a uvěřitelné emoce.

Celý příběh neměl výrazné vrcholy, které by tvořily gradaci nebo temporytmus. Chyběl zde dramatický oblouk, dynamika, vývoj postav. Dynamice by pomohlo oddělení světa civilního, vesnického od světa čarodějnic a lepší osvětlení, jelikož v přítomnosti po chvíli divák ztrácí pozornost a navíc je pro něj obtížnější porozumět slovnímu sdělení, protože není dobře vidět na ústa hereček.

Představení bylo příjemné a vizuálně hezké, ale monotónní, bez napětí, plynulo v jednom tempu. Bylo vidět, že herečky ví, o čem a proč to hrají. Mají téma, které chtějí sdělit, vše je upřímné, ale zatím se to naplno nedostalo přes rampu k divákům.

verca

Světýlko ve tmě

Diskuze ke Světýlku ve tmě začala otázkou lektorského sboru na to, které z odpoledních představení diváci přítomní ve stodole viděli. K překvapení většiny Jakub Hulák odhalil, že dnes jsme totiž mohli sledovat dvě velmi odlišné vyznívající představení. Neprozradil však, v čem onen zásadní rozdíl spočíval, a nechal, aby jeho pojmenování mohlo vyplynout z divácké reflexe.

První diskutující tedy pochválili poetický text, přes který děti navzdory jeho komplikovanosti nešokovaly, zmínili kontrast civilního a stylizovaného herectví a ... humor. Po tomto slově část besedujících nevěřícně zamžikala očima a od této chvíle se debata točila takřka bezvýhradně kolem toho, zda byla inscenace pojetá jako horor, jak ji spíše četlo publikum druhého odpoledního představení, nebo jako humorná nadsázka, kterou daleko spíše byla pro ty, kteří zhlédli představení první.

Podstatné k rozklíčování problému bylo pojmenování momentů, které působily děsivě, a těch, které naopak byly zdrojem toho, že mnozí je vnímali jako nadsazené. Atmosféru hororu bezesporu navodily čarodějnice, jejichž kostým, práce se svíčkami, ale zejména expresivita hereckého projevu vzbuzovaly dojem hrůzy a nebezpečí jednoznačně. Naproti tomu interpretace celé řady situací závisela mnohdy na drobnostech v provedení určité akce. Jako nadsázka působila kupříkladu jistá „vznešenost“ textu plynoucího z úst malých chlapců, tím spíše, když byla zkombinovaná s fyzickou toporností stromů, které představovali. Jako vtip četli diváci i zhášení svíček klacíkem, resp. sfouknutím, samotné rámcování s křikem a zvoláním „Já jsem se ztratil...“ či situaci, kdy Jeníček s Mařenkou odcházejí úplně jiným směrem, než kterýkoli z nich navrhoval.

Irina Ulrychová upozornila na to, že nadsázka je obsažena už v samotném Jirousově textu, a je tak v představení latentně všudypřítomná, ať chceme nebo ne, navíc je básnický text v inscenaci kombinovaný s autorským textem starších dětí ze Sobotky, což oscilování mezi vážně děsivým a humorně nadsazeným tónem ještě podporuje. Soubor se podle vlastních slov opravdu snažil o horor a smích z publika byl pro něj naprosto nečekanou reakcí, která ovšem některé malé herce nadchla tak, že se sami začali smát tomu, co říkají. Viktorie Čermáková potvrdila, že volba Jirouse je pro potřeby a přání soboteckých dětí skvělá, protože jim v bezpečí básnickovy tátové náruče umožňuje se bát a zároveň si z toho dělat legraci.

Diváci cítili ještě potřebu vyjádřit se k plakátkům s „pohřešovanými“ chlapci. Na jejich konto zaznělo, že takové zhmotňování tématu je vzhledem k celku inscenace neadekvátní, nadto „z jiného těsta“ a především si jim soubor může škodit, neboť si v tomto případě zahrává s příliš děsivým a děsivě skutečným tématem, na které může mnoho lidí reagovat citlivě.

Eva H. Nejmenší částice, ZUŠ F. L. Gassmanna, Most

Účastníci diskuse velmi oceňovali osobní vztah aktérek k tématu inscenace. Vztahování se ke svým kořenům, ke svému rodnému městu a jeho proměnám. Vzhledem k potenciálu a nezpochybnitelné autentičnosti tohoto výchozího bodu si někteří diskutující přáli jeho další rozvinutí, a to především v závěru, kde postrádali stanovisko dívek k situaci. Doporučeno tedy bylo nastínění současného stavu Mostu, který byl na začátku označen za nejzelenější město. Došlo by tak k posílení – během diskuse pojmenovaného – motivu „nových nositelů života v Mostě“, jenž byl pro mnohé stěžejním a nechali se jím dojmout.

Hodně se řešila dvojí rovina inscenace. Co je hlavním tématem? Příběh paní Evy H., jak napovídá název, či příběh města? Zazněly názory, že tato narativní dualita podmiňuje tendenci stavět zmíněná témata proti sobě a pomohlo by tedy představení obohatit o další související příběhy. Kateřina Schwarzová naopak podotkla, že velkým kladem inscenace je právě skutečnost, že se příběh Evy H. a historický kontext Mostu vzájemně skvěle doplňují, což tvůrcům umožňuje uceleněji zobrazovat někdejší situaci. Prostředí je totiž utvářeno lidmi a současně o lidech podává zprávu. Předmětem diskuse byly také využité prostředky. Diváci oceňovali práci se špalíky a jejich významové napojení na Evu H. (viz truhlářství tatínka). Loutkové principy velmi funkčně posloužily k potřebnému odstupu v otázce ztvárnění fašistických praktik, například hajlování bylo jen náznakem, ale přesto se jednalo o čitelnou akci. Pro některé diskutující bylo řezání špalíčku-tatínka pilou příliš násilné, jiní ho naopak považovali za silný a přesně ztvárněný moment. Za problematické bylo označeno použití cihel jako znaku panelových domů. „Cihla je pálený, teplý materiál a představuje to, co komunisti zbouřali,“ upozornil Aleš Bergman. Doporučeno bylo také přizpůsobit svícení loutkové akci. Mnohokrát však zaznělo, že síla sdělení inscenace dovoluje na všechny nepřesnosti s radostí zapomenout.

juli

VČERA JSME VIDĚLI...

Eva H.

NA SLOVÍČKO...

Verča: Kdy se tvůj život protnul s Dětskou scénou? Jak na to vzpomínáš?

Jakub: Já jsem asi specifický v tom, že jsem absolvoval Dětskou scénou v historii v mnoha různých rolích, nevím, jestli se to ještě někomu poštěstilo. Já jsem na Dětské scéně totiž poprvé vystupoval se souborem Hanky Budínské někdy v první polovině 80. let. Tehdy se to teda ještě nejmenovalo Dětská scéna, ale byla to takhle akce. Vystupovali jsme víckrát, to bylo ještě v Kaplici. Pak se můj život s Dětskou scénou protínal už neustále, protože jsem jezdil jako seminarista, redaktor, lektor, porotce, a nakonec jako hlavní organizátor (možná jsem ještě nějakou funkci vynechal). Role vedoucího souboru mi chybí, ale to už ani nedohoním, protože by bylo asi nevhodné hlásit se jako organizátor se svým souborem. A ani bych s dětmi neuměl udělat inscenaci, která by se na Dětskou scénou dostala.

Verča: Jakou má Dětská scéna koncepci?

Jakub: Příznávám, že jsem současnou koncepci Dětské scény tak trochu zakonzervoval, protože si myslím, že to tak funguje dobře. My jsme léta ladili, jak budou vypadat diskuse, jak vymyslíme časové prolnutí recitační a divadelní přehlídky... Nikdy to není ideální, ale mám pocit, že jsme dospěli docela k funkčnímu modelu. Pokud jde o diskuse, tak tam se to proměňuje častěji, protože každý ten model se za pár let opotřebuje a je nutné to vymyslet jinak. Třeba letos mám pocit, že to taky ještě funguje, nemáme zatím důvod to měnit.

Verča: Co si klade Dětská scéna za cíl?

Jakub: I když se jmenuje Dětská, tak pro mě je vždycky důležité to zacílení na dospělé, na pedagogy a studenty. Je skvělé, když si to tady ty děti užijí, o to se snažíme, ale když se na to díváme přes dospělé, tak ten dosah je mnohonásobně větší. Každý učitel, který je na tom semináři, pak totiž jede domů a tam s těmi dětmi celý rok pracuje. Ty věci, které tady pochyť, může předávat dál a šíří se to až lavinovitě, v ideálním případě. Kdybychom cílili jenom na ty děti, tak tím tolik nezískáme. Nějaká omezená skupina dětí by měla zážitek, ale to by bylo málo.

Verča: Je Dětská scéna stále dítě nebo už

dospěla?

Jakub: Asi by bylo hezké říct, v duchu Christiana Morgensterna, že i když je Dětská scéna už možná dospělá, měla by stále zůstat dítětem.

Verča: Z čeho se Dětská scéna během svého života poučila?

Jakub: Asi co už jsem říkal ohledně diskusí. Starý model nefungoval, ale ten nový po pár letech taky přestane fungovat a musí se hledat jiný. Někdy se vracíme zase k tomu předchozímu. Dětská scéna se pořád učí, jakým způsobem hodnotit představení, jakým způsobem s vedoucími komunikovat, aby se jich to třeba nedotklo, ale zároveň, aby se ta problémová místa popsala. Jsme si vědomi té křehkosti. Je to bolestné, když vedoucí s dětmi celý rok na něčem dělá, vloží do toho spoustu energie a pak mu tady někdo řekne, že to je k ničemu. V minulých letech fungovaly veřejné diskuse, kdy se sešli všichni dohromady a vše se řeklo naplno, opravdu bez skrupulí. Stojím si za systémem, který funguje teď, kdy ta zásadní debata s vedoucími proběhne opravdu jenom v tom úzkém, intimním kruhu, kde je možné si ty věci říct v klidu, otevřeně, ale ne útočně. Mluvit v dialogu.

Verča: Jak hodnotíš 50. ročník Dětské scény?

Jakub: Mně se zdá, že tato Dětská scéna je velice zdařilá, protože si myslím, že je skvělé, že se to po těch dvou letech zase

...s Jakubem Hulákem

uskutečnilo v původním formátu. Jsem překvapený, jaké zajímavé inscenace se tu objevily a kolik jich vůbec vzniklo vzhledem k těm podmínkám, které byly nějak zhoršené. Jsem celkově rád, že byl o Dětskou scénou takový zájem a že se přihlásilo hodně lidí do seminářů. Mám pocit, že to všechno probíhá v pohodě.

Verča: Co bys popřál sobě do dalších let s Dětskou scénou?

Jakub: Já bych si přál, pokud jde opravdu o mě, abych se to opravdu po těch asi 20 letech naučil zvládat v klidu. Aby to vždycky nebyl takový nervák před tou přehlídkou. Abych se naučil najít si na všechno dostatek času, dělat vše s časovým předstihem, abych pak nehonil některé věci na poslední chvíli. Celé té Dětské scéně by to zároveň prospělo, nejenom mým nervům a mému organismu. Co mě ale napadá poslední dobou je to, že už to přeci jenom dělám dlouho a nevím, jestli by té Dětské scéně neprospělo, kdybych toho nechal a našel někoho nového, kdo by ji převzal a organizoval. Získalo by to jistě nějaké nové impulzy, které já tomu už asi nedodám.

Verča: Jak mají lidé přežít rok bez Dětské scény?

Jakub: No tak to je jasné! Mají se těšit ze zážitků, z toho, co tady zažili, co se tady naučili. A mají se chystat na příští rok, až zase přijedou.

zapsala verča

KOMIKS

... PADESÁT

1.

PANÍ KADRNOŽKOVÁ

JONATÁN PAPÍRNÍK

2.

TEĎ TADY TOMU VELÍM JÁ

POEZIE PRO DNEŠNÍ DEN

Ripset

Čtyřveršová forma italské lidové písničky rýmované střídavým rýmem se postupně rozšířila o dvě sdruženě rýmovaná dvojverší a vzniklo „rispetto“- báseň vyjadřující úctu či obdiv zpravidla k milované dívce, jindy však třeba k milovanému vynálezu nebo festivalu. (Robin Král + Jana Hrušková + Zuzana Brečanová, VYNÁLEZÁRIUM)

Tak nám končí Dětská scéna,
všichni jedem domů.
Pějí o ní slavná jména
jen v oslavném tónu.

Slavila půl století
letos a pak vzápětí –
za rok se zde uvidíme.
Ve Svitavách! Vždyť to víme.

ZAHLÉDLI JSME...

Gábinu (pravou ruku Jonatána Papírníka)

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY

ČTVRTEK 16. ČERVNA

8.30–12.00 semináře A–D

Fka, ND

Fka
ND

Fabrika Svitavy
Nadační dům Nadace Josefa Plívy, taneční sál

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 6.

Redakce: Jonatán Papírník (šéfredaktor), Klára Fidlerová, Rozálie Fidlerová, Kateřina Mrkosová Petrliková, Gabriela Zelená Sittová, Veronika Bíbová, Julie Šišková, Pavel Kocych (grafika a sazba), Ivo Mičkal (foto). Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Neprošlo jazykovou korekturou. Uzávěrka čísla 6. – 16. června 2022 v 00:01. Náklad 80 ks.